

Asia: VN/22132/2020

Valtioneuvoston tasa-arvopoliittinen selonteko

Tulevaisuuden tasa-arvokysymykset

- 1. Tavoitteiden asettamiseksi on selonteossa tarkoitus käsitellä toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia sekä niiden ennakoitavissa olevia vaikutuksia sukupuolten tasa-arvoon. Millaisia tulevaisuutta ennakoivia tasa-arvokysymyksiä tai ongelmia mielestänne pitäisi selonteossa painottaa? Tarkasteltava aika on nykyhetkestä vuoteen 2030. Mainitkaa ja perustelkaa enintään viisi selkeää kysymystä. Mikäli mahdollista, sijoittakaa ne teemaotsikoiden alle sopivaksi katsomaanne kohtaan. Teema-alueet on esitelty edellä.**

Keskeisenä kysymyksenä nousee esiin erot naisten ja miesten eläkkeissä (ja toki myös palkoissa). Naisten työeläkkeet ovat keskimäärin kolmanneksen matalampia kuin miesten eläkkeet, ja ikääntyneiden naisten köyhyysriski on miehiin verrattuna yli kaksinkertainen (<https://tutkimusblogi.kela.fi/arkisto/5130>). Tilannetta selittävät muun muassa työmarkkinoiden jakautuminen nais- ja miesvaltaisiin aloihin, miesten keskimäärin korkeammat palkat ja perhevapaiden epätasainen jakautuminen.

Hoito ja huolenpito:

Toinen keskeinen kysymys koskee omaishoidon tilannetta. Valtaosa omaishoitajista on naisia. Miesomaishoitajat hoitavat lähinnä omaa puolisoaan, naisomaishoitajat hoitavat paljon myös lapsiaan ja omia vanhempiaan. Työikäisistä miehet ovat selvästi naisia harvemmin omaishoitajia. Niin ikään vammaispalveluissa omaishoitajien suuri enemmistö on naisia (<https://www.polli.fi/omaishoitajien-jaksamiseen-liittyy-paljon-sukupuolittuneita-ilmioita/>). Tältä osin on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että kunnat ovat jo pitkään vähentäneet laitoshoidon kalliimpia hoitomuotoja kunnissa, mikä osaltaan on johtanut omaishoidon lisääntymiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa, että hoivavastuu on siirtynyt yhteiskunnalta perheisiin, ja erityisesti siis naisten vastuulle.

Osallisuus:

Kolmas keskeinen kysymys on nuorten naisten yhteiskunnallisen osallistamisen vaikeus. Useimmilla puolueilla on ollut hankaluuksia saada vaaleihin ehdolle nuorehkoja naisia (30-40 v.). Lapsiperheissä olevilla naisilla näyttää olevan melko korkea kynnyks lähteä ehdolle vaaleissa. Tähän saattaa osaltaan vaikuttaa kokouspalkkioiden maksamista koskeva käytäntö henkilön ollessa perhevapaalla. Kokouspalkkiot ovat syöneet vanhempainrahaa, joten kokouksiin osallistumista on taloudellisesta näkökulmasta tullut harkita melkoisen tarkkaan. Osallistamista koskevien haasteiden osalta voi myös yleisemmällä tasolla nostaa esiin uhkailun ja muun häirinnän, jolla pyritään hiljentämään yhteiskunnalliseen toimintaan osallistuvat (sekä miehet että naiset).

Sivistys, koulutus ja tiede:

Vaikuttaa siltä, että pojat ovat jäämässä koulutuksessa tyttöjen jälkeen. Poikien lukutaidoissakin on jo havaittu puutteita. Tytöt pääsevät parempiin lukioihin ja yliopistoihin (esimerkkinä oikeustieteelliset tiedekunnat).

Tasa-arvopoliittiset tavoitteet

2. Marinin hallituksen tavoitteena on parantaa kunnianhimoisesti tasa-arvoa yhteiskunnassa ja nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Mitkä mielestänne pitäisi olla Suomen kansalliset pitkän ajan tasa-arvopoliittiset tavoitteet, jotka toteutuessaan veisivät Suomea tasa-arvoisemmaksi yhteiskunnaksi? Huomioikaa, että kysymys on tavoitteista, ei välineistä tai toimenpiteistä. Tarkasteltava aika on nykyhetkestä vuoteen 2030. Mainitkaa enintään viisi konkreettista, selkeää ja seurattavissa olevaa tavoitetta.

Samasta työstä sama palkka.

3. Mitkä mielestänne pitäisi olla Suomen tasa-arvopoliittiset tavoitteet koskien Euroopan unionia ja kansainvälistä toimintaympäristöä? Täsmentäkää ja perustelkaa, mikäli mahdollista.

Suomen tulisi kiinnittää erityistä huomiota tasa-arvoa koskeviin lähtökohtiin esimerkiksi tehtäessä nimityspäätöksiä kyseisillä forumeilla.

Sukupuolten oikeudellinen asema

4. Lainsäädäntö on yksi merkittävä sukupuolten tasa-arvopoliitiikan väline. Miten lainsäädäntöä tai yksilön oikeussuojaa pitäisi mielestänne kehittää sukupuolten tasa-arvon lisäämiseksi? Huomatkaa, että kysymys ei koske ainoastaan tasa-arvolakia.

Arvioitaessa millä tavoin lainsäädäntöä tulisi kehittää sukupuolten tasa-arvon lisäämiseksi, muunsukupuolisten asema tulisi ottaa huomioon tässä yhteydessä.

5. Moniperusteisella syrjinnällä tarkoitetaan syrjinnän kohteeksi joutumista sukupuolen ja jonkin muun ominaisuuden perusteella. Se voi olla myös rakenteellista. Mitkä moniperusteisen syrjinnän kysymykset mielestänne pitäisi ehdottomasti käsitellä selonteossa?

Rakenteellisen syrjinnän osalta keinoja rakenteellisen syrjinnän havaitsemiseksi tulisi kehittää

Muut huomiot

6. Muuta mahdollisesti huomioitavaa selonteon valmistelussa?

-

Laiho Erna

Tietosuojavaltuutetun toimisto - Tietosuojavaltuutetun toimisto